מספר פנימי:

כנסת ישראל

יוזמות: חברי הכנסת

פ//

הצעת חוק סמכויות שעת חירום (מעצרים) (ביטול מעצרים מנהליים), התשפ"ד – 2024

ביטול החוק	חוק סמכויות שעת-חירום (מעצרים), תשל"ט-1979 - בטל

דברי הסבר

הצעת חוק זו נוסחה מטעם מכון זולת – לשוויון ולזכויות אדם.

חוק סמכויות שעת-חירום (מעצרים), תשל"ט-1979, מסמיך את שר הביטחון להורות על מעצרו של אדם אם יש לו יסוד סביר להניח שטעמי ביטחון המדינה או ביטחון הציבור מחייבים זאת. הסמכה זו תקפה בשעת "מצב חירום" במדינה, שהוכרז על-פי פקודת סדרי השלטון והמשפט, התש"ח-1948, וממשיך להתקיים בישראל עד היום. החוק מאפשר פגיעה בחירותו של אדם ללא משפט וללא גישה מלאה לראיות.

אף שהחוק הבין-לאומי מתיר מעצרים מניעתיים בנסיבות ביטחוניות חריגות, מעצרים אלה סותרים את הזכות הבסיסית של כל אדם להליך הוגן, וכן את הזכויות לכבוד, לחירות ולשוויון. מעצר מינהלי הוא מעצר ללא אישום, ללא משפט, ללא משך מוגדר מראש וללא זכות ערעור או ביקורת שיפוטית. מדובר בכלי חריג וקיצוני, אשר בחלק מהמקרים הרשויות עושות בו שימוש כתחליף להליך הפלילי, ולא כדי למנוע סכנה עתידית, בעיקר כאשר אין בידיהן הוכחות לאשמה או כאשר הן אינן רוצות לחשוף את הראיות הנמצאות לכאורה ברשותן. כך, מדינת ישראל עושה שימוש בכלי המעצר המינהלי כדי להחזיק במעצר המוני פלסטינים, גברים, נשים ואף ילדים, מבלי שמנוהל הליך משפטי נגדם, מבלי שמוצגות ראיות ברף הנדרש, ומבלי שניתנת להם ולבאי כוחם הזדמנות ממשית להתגונן ולהגיב לראיות.

לאור האמור, מוצע לבטל את חוק סמכויות שעת-חירום (מעצרים), תשל"ט-1979.